3TU.

Federatie

Aan:
De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, drs. M.J.M. Verhagen
De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, drs. H. Zijlstra
De Boegbeelden van de Topsectoren

Onderwerp : Topsectorenbeleid
Kenmerk : 3TU-UIT-161
Datum : 28-02-2012

Geachte heren,

Op 1 maart aanstaande bestaat de federatie van technische universiteiten in Nederland (Federatie 3 Technische Universiteiten) 5 jaar. De afgelopen jaren hebben de TU Delft, TU Eindhoven en de Universiteit Twente intensief samengewerkt op het gebied van onderzoek, onderwijs en valorisatie.

Deze samenwerking is gebaseerd op de gezamenlijke overtuiging dat een duurzame economische ontwikkeling in ons land en in Europa alleen vorm kan krijgen door het versterken en maximaal benutten van kennis en creativiteit. De Technische Universiteiten zijn daarbij een onmisbare schakel: veel innovatie heeft immers bij uitstek een technologisch karakter. Technologische innovaties zijn evenzeer onmisbaar bij de aanpak van de grote maatschappelijke opgaven waarmee onze samenleving naar verwachting de komende decennia zal worden geconfronteerd. Diezelfde overtuiging is uitgangspunt voor het topsectorenbeleid van het huidige kabinet dat inmiddels heeft geleid tot het opstellen door de topsectoren van roadmaps die in innovatiecontracten verankerd zullen worden.

De 3 Technische Universiteiten hebben actief meegewerkt aan de totstandkoming van dit beleid en staan klaar om het topsectorenbeleid te implementeren. Wij lopen daarbij echter tegen een aantal urgente zorgpunten aan die wij met u willen delen.

Ten eerste betreft het hier de toegenomen onzekerheid over de financiering van ons onderzoek en de daarmee gepaard gaande afhankelijkheid van externe fondsen. De zogenaamde eerste geldstroom die de Technische Universiteiten voor onderzoek ontvangen, wordt besteed aan twee zaken: infrastructuur (gebouwen, laboratoria en apparatuur) en vaste staf (hoogleraren en stafmedewerkers) die – afgezien van hun inzet in het onderwijs – voornamelijk promovendi en postdocs begeleiden. Hiermee lijkt het in eerste instantie dat de eerste geldstroom dusdanig wordt ingezet dat er weinig tot geen flexibele financiële ruimte rest. Deze besteding aan infrastructuur en vaste staf maakt het echter mogelijk om vereiste in kind matching te financieren die toegang geeft tot de verwerving van tweede en derde geldstroommiddelen. Onze promovendi en postdocs, de echte 'workforce' in het onderzoek, worden betaald uit deze tweede en derde geldstroom projecten die zijn verkregen vanuit de FES-middelen, NWO, STW, de EU en het bedrijfsleven. Via deze budgetten vindt ook sturing en prioritering in onze onderzoeksactiviteiten plaats. Deze werkwijze is in de afgelopen jaren nadrukkelijk gestimuleerd door de Ministeries van Economische Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Onze staf en infrastructuur worden de komende tijd ingezet voor het topsectorenbeleid. Daarnaast is het, voor het behoud én voor de noodzakelijke verhoging van het onderzoeksvolume, van groot belang dat de omvang van de geldstromen waaruit promovendi en postdocs worden bekostigd minstens gelijk blijft.

TU Delft Delft University of Technology

TU/e Technische Universiteit Eindhoven University of Technology

UNIVERSITEIT TWENTE.

3TU.Federatie
Postbus 5, 2600 AA Delft
A. Molleman
015-2782980
secretaris@3tu.nl

In de komende jaren valt de financiering van onderzoek uit grote FES programma's weg. Dit resulteert in een vermindering van circa 500M€ op jaarbasis, een bedrag waarmee nu aan alle universiteiten ongeveer 3000 promovendi worden gefinancierd. Voor de Technische Universiteiten alleen al leidt het opdrogen van FES-middelen tot een vermindering van ongeveer 1000 promovendi.

In de periode 2012-2016 zal vanuit de nationale overheid veel minder geld rechtstreeks aan wetenschappelijk onderzoek worden uitgegeven. Naast de inzet van NWO en KNAW, resp. 350M€ en 20 M€, zal voor een daadwerkelijke, actieve participatie van de Technische Universiteiten in de topsectoren het verwerven van middelen om onze 'workforce' in het onderzoek te bekostigen, essentieel zijn. Wij worden hier geconfronteerd met een toenemende tijdsdruk: het gat tussen het wegvallen van de FES middelen en het op gang komen van de financieringsstromen uit de topsectoren wordt nu snel groot. Discontinuïteit in de onderzoeksfinanciering zal ook de aantrekkelijkheid van ons land als vestigingsplaats voor toptalent ernstig aantasten. Wij benadrukken hierbij dan ook de urgentie van het realiseren van financieringsarrangementen waarvan ook universiteiten kunnen profiteren, onder meer RDA+. Uiteraard zijn de Technische Universiteiten zeer bereid te participeren in de planvorming met betrekking tot de inrichting van deze financieringsarrangementen en de praktische uitwerking hiervan.

Daarnaast onderschrijven wij hierbij nog eens dat de inrichting van de organisatie en de (financiële) randvoorwaarden van het topsectorenbeleid grote prioriteit hebben. Daarbij is het essentieel dat ook van de kant van het bedrijfsleven zo spoedig mogelijk duidelijkheid wordt verkregen over concrete investeringen. Continuïteit in het gehele volume van de onderzoeksbekostiging is cruciaal voor het succes van het topsectorenbeleid.

Een tweede punt dat wij naar voren willen brengen is het belang van Europa voor het bestendigen van het concurrentievermogen van Nederland. R&D samenwerking binnen de EU is van cruciaal belang om de concurrentie wereldwijd aan te kunnen gaan. Ondanks de (financiële) crisis moeten wij niet vergeten dat Europa wereldwijd concurrerend kan opereren door middel van specifieke industrie gedreven innovatieprogramma's. Hieraan danken wij bijvoorbeeld de sterke posities van de Nederlandse halfgeleider industrie, onze ICT industrie en medische apparatenindustrie. De benodigde strategische kennisbasis voor deze wereldwijde concurrentiegebieden is georganiseerd in EU Kaderprogramma's (FP7 en Horizon 2020) als ook Europese Eureka programma's en Joint Undertakings.

De Nederlandse kennisinstellingen, waaronder de Technische Universiteiten zijn uitstekend aangesloten op de Europese programma's en 'scoren' hier bovengemiddeld. Uiteraard willen wij deze sterke positie behouden. Wij pleiten er voor dat de koppeling met de Europese agenda's een belangrijk speerpunt binnen het topsectorenbeleid wordt waarbij onder meer nationale cofinanciering van Europese projecten wordt gehandhaafd. In het bijzonder is het belangrijk dat de Technische Universiteiten in staat zullen zijn om aan hun matchingverplichtingen in het kader van deelname in Europese projecten te voldoen.

Als laatste vragen wij aandacht voor het onderwijs. Nederland heeft de komende jaren grote behoefte aan meer technisch opgeleide jonge mensen, vooral op MBO-niveau, maar ook op HBO-en WO niveau. Daartoe moet geïnvesteerd worden in de kwaliteit en aantrekkelijkheid van voorbereidende opleidingen, maar zeer zeker ook in de kwaliteit van de TU-opleidingen. De Technische Universiteiten spannen zich succesvol in voor het aantrekken van grotere aantallen studenten, het verbeteren van onze studierendementen en het vergroten van de uitstroom van uitstekend opgeleide ingenieurs. De komende tijd worden hiervoor onder meer de door het Ministerie van OCW toegekende middelen voor het 3TU Sectorplan Technologie ingezet.

In dat kader geven wij hierbij nogmaals aan zeer bezorgd te zijn over het voornemen van de regering om naast de al ingevoerde langstudeermaatregel, de studiefinan-

TU Delft Delft University of Technology
TU/e Technische Universiteit Eindhoven University of Technology
UNIVERSITEIT TWENTE.

3TU.Federatie
Postbus 5, 2600 AA Delft
A. Molleman
015-2782980
secretaris@3tu.nl

3TU.

ciering voor tweejarige masteropleidingen volledig af te schaffen. Hierdoor worden studenten bèta en techniek met een twee keer zo hoge eigen bijdrage als studenten in de alfa en gamma disciplines geconfronteerd. Dit raakt het technisch-wetenschappelijk onderwijs met zijn veel inzet vergende onderwijsprogramma's en tweejarige masteropleidingen onevenredig hard en geeft het verkeerde signaal aan studenten en bedrijfsleven.

Tot slot hechten wij er zeer aan op te merken dat de Technische Universiteiten achter het topsectorenbeleid staan. Wij zijn dan ook zeer verheugd dat het topsectorenbeleid heeft geleid tot een verdere intensivering van de banden tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen. We werken al vele jaren samen met het bedrijfsleven in tal van kennisconsortia waarbij maatschappelijke vraagstukken en de onderzoekbehoeften van de industrie een belangrijke stempel zijn gaan drukken op onze onderzoekagenda's. De verruiming van de mogelijkheden voor het bedrijfsleven om hierin te investeren juichen wij ook van harte toe en wij hopen dat dit tot concrete acties zal leiden.

Graag overleggen we gezamenlijk over de verdere uitwerking van het topsectorenbeleid, zodat dat een daadwerkelijke bijdrage aan de versterking van een duurzame kennisintensieve economische structuur in ons land kan leveren. Dat is nu meer dan ooit nodig.

Hoogachtend,

Dr. A.H. Flierman | Dr.ir. A.J.H.M. Peels | Drs. D.J. van den Berg

c.c.
- VNO-NCW, Mr. B.E.M. Wientjes
- VSNU, dr. S.J. Noorda
- Tweede Kamer, leden vaste commissie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- Tweede Kamer, leden vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TU Delft Delft University of Technology

TU/e Technische Universiteit Eindhoven University of Technology

UNIVERSITEIT TWENTE.

3TU.Federatie
Postbus 5, 2600 AA Delft
A. Molleman
015-2782980
secretaris@3tu.nl